

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Q. XXX. Quomodo qui Deo unitur totus fiat ipsius, nec ullius, neque suus,
neque alterius?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

DEI intellectualibus, cum ad perfectionem nobis sufficiat unio illa communibus gratia auxiliis acquisibilis, quam N.S. M. sapientius commendat, & incolat. Verum quidem est, animas contemplationi supernaturali affectas, & que jam in intimo & supernaturali unioni DEI saporem, & suavitatem suarum expertas, non posse non ad illam suspiris & desideris jugiter anhelare, in quo cuiusque animæ status, & progressus perpendendus. Circa alias vero notitias, etiam veritatis nudæ, pertinentes ad creaturem, casu incedendum est; nam præterquam quod ad contemplationem mysticam non conducunt, potest etiam demon illas aliquo modo fingere excitando intellectum mediisphantasmatis, & sic fallacias plurimas suggerere, ut advertit N.B.P. l.b. 2. seens. mont. Carm. cap. 26.

Q VÆST I O XXIX.

Quomodo sicut loquitiones spirituales, & quanam ex illis removenda sint?

D E istis loquitionibus diffusis agit idem B. P. i. laudabilib. 2. & cap. 28. usque ad 31. ex his doctrina illas dividere possimus in successivas formales, & substantiales. Successivæ sunt illæ, quas anima in oratione valde collecta ipsam format, tamquam si cum alio loqueretur circa res aut materia, quam actualiter contemplatur, sibi que ipsa proponit & respondet. Sapientia sibi persuaderet ab alio responsum accipere; quod licet multo fateretur ex Spiritu sancti assistentia, nec demon intra intellectum possit verba formare, nihilominus non sunt multum aestimanda, cum possint esse ex spiritu proprio.

Formales nuncupat eas, quæ ab alio formantur, & anime ingeruntur, sive a DEO, sive ab Angelo, sicut mediantibus sensibus exteris, aut intermit, & sapientia contingunt extra tempus orationis, immo anima nihil cogitante de eorum materia. Has etiam non debet anima magni pendere, immo positus timerere, ne forsitan à demoni, & failacis obnoxia; nec exequi, quæ per illas praecipiuntur, sine prudentis Magistri consilio: nec debet in illis occupari, & se se desinere, ut pote mediis improprietatis ad unionem cum DEO, & ad contemplationem mysticam.

Substantiales, licet etiam formales sint, non tamen omnes formales sunt substantiales; dicit enim substantiales, quia licet exercantur mediis accidentibus, quales sunt species in eligibilius, atque potentiarum animis, sunt tamen magni ponderis & momenti, in quo sensu appellantur Patres & Doctores gaudium substantiale, devotionem substantiale, & amorem substantiale, quia alia gaudia, devotiones & amores excedunt. Excedit enim illa locutionis alias locutiones, tum ex eo, quod a solo DEO profertur, tum quod effectum suum illico, & efficacissime fortior est; ut si DEUS dicat animæ, esto humilis, aut esto patientis, aut ne timeas, statim hanc effectum in te ipso experieris.

Unde circa receptionem, aut refectionem illatum sequendum est, quod docet idem B.P. loc. cit. cap. 31. his verbis: *Quantum ad haec verba seu loquitionem substantialem, non est, quod agat anima, aut ex seipso rite velit, nec conetur, sed humiliter se dimitaxat. & resignata illam exhibeat, liberum*

suum assensum DEO prebendo: nec est cur eam respiciat, aut reveratur, aut in execundis suis proscribit labore, DEVIS enim ipse istu substantialibus verbis id ipsum in ea, & cum ea operatur, quod secus informatus & successivus accidit. Nec est (ut dixi) quod hinc recipere conetur; effectus quippe eorum, substantialius sit sic loquar, divinique onus referitus in anima manet quem quicunq; passim recipit. universus eius conatus minor est: nec est, quod aliquam deceptionem vereatur nam neque intellectus, neque cacolementum se esse immiscere bus rei queunt, nec malignus iste spiritus, &c.

Objectiones, que fieri potest: contra istam doctrinam, tam circa nomen substantiales, quam circa id, quod dicit B. P. non est quod agat anima, &c. quia etiam circa certitudinem easdem locutiones, quod scilicet non sit in illis deceptionis periculum timendum, &c. Ex ipsius B. P. verbis manet soluta; nam de nomine jam diximus, de operatione, seu cooptatione animæ cum DEO tam in admittendis loquitionibus, quam de earum effectibus latet se explicat. De certitudine, quam secum trahunt, constat ex doctrina D. Thom. 2.2. quest. 171. art. 5. & quest. 173. art. 4. de vera & perfecta propheta, & si aliquando cum tanta certitudine, seu evidencia in attestantibus eveniantur; ex effectibus & aliis signis faciliter innoescunt. Quia omnia bene expedit N. Nicolaus à JESU MARIA in sua Elucidatione Theolog. part. 2. cap. 5. per totum, ubi hanc doctrinam conformem esse loquitionibus (antiorum patrum, & Doctorum probat. Legendum de hac quoque materia noster plenissimus P. Michael de Fonte, in suo de triplici vita spirituali libro præclaro opere, lib. 2. cap. 18. ob: has loquitiones in corporeas seu extortores, in imaginarias, seu inferiores, in intellectuales seu spirituales distinguuntur; quæ omnes enucleatus exponit, quæ uero etiam affiguntur indicia, ex quibus discerni queat, quando ha loquitiones à divino, quando à proprio, quando à maligno spiritu proceduntur; & rotidem animadvertenda moneret ac doceret, ne in illis decipiamur.

Q VÆST I O XXX.

*Quomodo qui DEO unitur, dum eum contemplatur in caligine, totus fiat ipsius
Cui inquit S. D. neque ullius, neque suus, neque alterius?*

D. Maximus exponens verba Dionysii inquit: *Arque hoc modo ignorationi, cessationiique conjunctus, non dico per ipsius propriamentem cessationem, neque per cessationem alterius, neque se ipsum, neque quidquam aliud intelligendo, sed secundum potius mentis portionem ipsi ignoto, quod omnia exceedit, penitus nimis, &c.*

Non dissimiliter Georgius Pachymera: *Tali modo conjunctus ignorationi, & cessationi. Non dico propria mente circa ipsam cessationem, neque etiam alterius cessationem, nec se ipsum, nec quidquam aliud intelligendo (hoc enim merum otrum stupidius assermentum est) sed secundum potius mentis portionem ipsi ignoto penitus unitus, omnis cognitionis cessationem obtinendo spiritu scilicet, convenienterque deferendo omnem notionem, qua extrinsecus assulsa, quodammodo confundit portius, magisque obest, quam profit, cum sine notione omnia novit, &c.*

Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

XII 3

Ques

Thom[as] JESU
Opus Spiritu
Tom. II

Quæ sic intelligo. Quamvis in ista contemplatione non detur omnimoda cessatio actus intellectus, sic enim esset otiosus, & stupidus, & ut supra diximus, DEUM cognoscere quoad an est, & de eo etiam format conceptum aliquem confusum, non tamen cognoscere, quid DEUS sit, & semper DEUS quod quid est, manet illi ignorans; DEO autem sicut signo conjunctus, & sine ejus distincta cognitione, (& omnem notionem, rationem cognoscendi DEUM ex creaturis emendatam deferendo) totaliter DEO unitur sine aliquo medio tam ex parte intellectus, quam voluntatis.

Sic enim totus est DEI quoad intellectum, quia intellectus intelligendo su omnia: to usque DEI quoad voluntatem, quia in DEUM a se ipsa ex ecstasi fertur, & sic animus in Deo trans-

formatus, non est ullius creature, quia nullam intelligendo aut amando interponit, sive se, sive alterum, ac proinde neque est *sensus*, quia nec infle respicit, nec si querit, neque alterius objecti eodem modo.

Quod videtur insinuari in illa explicatione mystica Theologæ, quam asserti idem S. Doctor in cap. 7. de divinis nonnibus, scilicet, quando mens a rebus omnibus recedens, ac demum semetipsam defens, desuper fulgentibus radios unire, &c. Per quod innuitur, quod od mens non soluta omnia alicia, sed seipsum quoque debet amittere, non reflectendo supra seipsum, aut supra proprios actus, ut explicat plures laudatus P. Joseph à JESU MARIA lib. 1. a/cens. anima ad DEVVM cap. 27. quæ omnia sappositi superius dictis de unione, prolixiori non videntur indigere enucleatione.

C A P V T S E C V N D V M.

Quomodo oporteat uniri, & laudes referre Auctori omnium,
qui est super omnia.

Iuxta Lectionem Perionii.

In hac clarissima caligine esse optamus, atque aspectus privatione, & ignoracione cernere, ac cognoscere eum, qui omnem aspectum atque scientiam vincit, hoc ipso, quod minimè videamus, & sciamus. Hoc enim est revera videre, & cognoscere: eumque qui essentia superior, ac praestantior est, divino moe laudare, omnium, quae sunt negatione: ut illi, qui nativum signum faciunt, tollunt ea, que obscurant, & impediunt formæ latenter aspectum, ipsamque in se pulchritudinem, quæ abstrusa est, explicant sola destra-

zione. Sed mihi detractiones, sive negationes contraria, ac affirmations laudanda videntur. Illas enim à primis ortu, & ad extrema per media devenientes ponebamus: hic autem ab extremitate ab prima, & principali ascendentes, omnia tollimus, ut sine integumentis cognoscamus ignorantem illam, quæ ab omnibus rebus, quæ scientia comprehenduntur in illis, quæ sunt, occultata est, caliginemque illam cernamus essentia superiori, quæ ab omni luce, quæ in rebus inest, occultatur.

Iuxta Corderium.

Nos in hac supra quam lucente caligine veritati exoptamus, & per visionis, cognitionisque negationem videre & cognoscere id, quod supra visionem, cognitionem existit, hoc ipso quod non videmus, nec cognoscimus: hoc enim est verè videre & cognoscere, & supra scientiam supernaturaliter laudare per omnium rerum ablationem, non secus ac qui statuunt nativam de dolam, auferentes omnia, quæ cum complicita claram formæ latenter visionem impediabant, ablatione sola genuinam ejus occultam pulchritudis

nem manifestant. Oportet autem, ut exstimo, ablationes contrario modo, quam positiones celebrare: siquidem illas à primis incipientes, & per media, & extrema descendentes ponebamus; hic verò ab extremitate ad prima ascendentes, omnia removemus, ut revelatè cognoscamus illam inconoscibilitatem, quæ ab omnibus, quotum cognitio est, in rebus omnibus obtegitur: & supernaturalem illam caliginem intueamur, quæ ab omnibus, quod in rebus est, lumine occultatur.

P A R A P H R A S I S.

Ego in hac caliginosa contemplatione cupio occupari, & detineri, & hoc ipso quod non videam, nec cognoscam, per negationem & carentiam omnis visionis, & cognitionis, cupio videte & cognoscere DEUM, qui excedit omnem visionem & cognitionem. Hoc enim verè est videre eum, & cognoscere, & per omnium rerum ablationem supra modum naturalem laudare eum, qui est supra omnes essentias; sicut statuarius, qui statuum format ex truncu nativo, & nondum in lecto, per solam ablationem materia su-

perflua oculis proponit imaginem, quæ abcondita, & in potentia adhuc erat sub illa rude, & indigesta mole. Ablationes autem mihi videntur facienda esse contrario modo à positionibus nam positiones seu affirmations de DEO apponere solemus, incipiendo à primis prædicatis, & descendentes per media, v.g. ad extremitates, & quod debent incipere ab ultimis, & sic ascendere usque ad priora, ut sine velo a regimento cognoscamus illam DEI inconoscibilitatem, quæ veatur & tegitur ab omnibus rebus, quæ co-